

педагогіки з іншими освітніми системами та реформами, зокрема в Україні, що сприяє зростанню майбутніх поколінь.

Література

1. Вікторова Р. Вальдорфська педагогіка як засіб розвитку сфери почуттів учнів : електрон. ресурс. 2020. 34 с. URL: <https://upecnpu.pnpu.edu.ua/> (дата звернення: 23.10.2025).
2. Косенко Д. Ю. Предметно-просторове середовище Вальдорфської школи: практика та принципи : електрон. ресурс. 2015. URL: <https://er.knutd.edu.ua/>
3. Мезенцева О. В. *Нова українська школа та вальдорфська педагогіка: точки перетину* : електрон. ресурс // *Український педагогічний журнал*. № 4. 2018 URL: <https://uej.undip.org.ua/> (дата звернення: 23.10.2025).
4. Павленко В. В. Ідеї Р. Штайнера у сучасній освітній парадигмі : електрон. ресурс. 2019. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/> (дата звернення: 23.10.2025).
5. School Navigator. *Вальдорфська школа «Борисфен»*: електрон. ресурс. Одеса, 2025. URL: <https://schoolnavigator.com.ua> (дата звернення: 23.10.2025).

Мандажи Марія

Науковий керівник: доктор філософії Кривда Л. Р.

Міжнародний університет

ЗНАЧЕННЯ ТА ВЖИВАННЯ KONJUNKTIV У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Категорія способу дієслова у німецькій мові є одним із ключових граматичних засобів вираження модальності. Особливе місце в її системі займає Konjunktiv, який відображає ставлення мовця до дії, вказує на можливість, припущення, сумнів або нереальність ситуації [4, с. 57–59]. У сучасній німецькій мові виділяють дві основні форми способу Konjunktiv –

Konjunktiv I та Konjunktiv II, які мають різне значення та сферу вживання [4, с. 60–62]. Konjunktiv I традиційно використовується у непрямій мові для передачі висловлювання іншої особи без втручання автора. Проте складність його формотворення та обмежене функціональне застосування призводять до поступового зменшення частоти вживання цієї форми у живому мовленні. Натомість Konjunktiv II набуває дедалі більшої популярності у сучасній комунікації. Він використовується для вираження умовності, нереальності, гіпотетичних ситуацій, побажань, а також у ввічливих формах мовлення (ich möchte, ich könnte, ich hätte gern). Ця форма активно застосовується як у літературній мові, так і в розмовному стилі, що зумовлює інтерес до її вивчення з позицій сучасної граматики, прагматики та лінгводидактики [1, с. 312–318; 2, с. 275–281].

Якщо раніше ця форма мала часову функцію – походила від дієслів претерита й уживалася для позначення минулих дій, – то з розвитком мови вона втратила зв'язок із часом і стала засобом вираження нереальності, можливості, бажання або ввічливості. Таким чином, Konjunktiv II сьогодні є не часовою, а чисто модальною формою.

Окрім вираження ситуацій, які не відповідають дійсності або є лише уявними (Wenn ich mehr Zeit hätte, würde ich reisen – «Якби я мав більше часу, я б подорожував»), форма може передавати потенційність – дію, що є можливою, але не певною (Er könnte recht haben – «Він міг би мати рацію»). Також Konjunktiv II часто використовується для пом'якшення висловлювання й вираження ввічливості (Ich hätte gern einen Kaffee, Könnten Sie bitte helfen?). Такі конструкції створюють ефект тактовності, даючи співрозмовникові свободу дії.

Крім того, Konjunktiv уживається в порівняльних і наслідкових реченнях – als ob er käme, Sie war zu müde, als dass sie arbeiten könnte, – де він допомагає передати нереальний або уявний характер порівняння. У старій мові зустрічалися також фінальні конструкції на позначення мети, однак нині ця функція майже зникла [3, с. 165–168].

Окрему групу становить уживання Konjunktiv II в непрямій мові, коли він замінює Konjunktiv I, якщо форми обох збігаються з індикативом. У таких випадках кон'юнктив слугує для позначення дистанціювання мовця від змісту чужої репліки: Er sagte, er hätte keine Zeit – «Він сказав, що не має часу». Тут Konjunktiv передає не реальність події, а лише її передавання.

У сучасній німецькій мові розвинулося два способи творення Konjunktiv II – синтетичний (käme, ginge, hätte) й аналітичний (würde kommen, würde gehen, würde haben). Історично аналітична форма würde + Infinitiv з'явилася як перифраза ще в середньовіччі, але саме у XVIII столітті вона остаточно утвердилася в літературній мові. Сьогодні вона є основною у розмовному мовленні, особливо коли синтетичні форми звучать архаїчно чи важкі у вимові. У письмовій та художній мові синтетичні варіанти залишаються поширеними, оскільки вважаються більш виразними й стилістично піднесеними [3, с. 176–179].

Окрему увагу привертає тенденція до використання аналітичних конструкцій типу würde + Infinitiv, які поступово замінюють традиційні синтетичні форми Konjunktiv II. Така заміна свідчить про спрощення граматичної системи мови, але водночас зберігає комунікативну точність, властиву німецькій мовній традиції [4, с. 66–68].

Отже, Konjunktiv II у сучасній німецькій мові виконує насамперед модальну функцію. Він позбавлений часової семантики, проте надзвичайно важливий для передавання ставлення мовця до висловлювання – сумніву, умовності, гіпотетичності чи ввічливості. Значення й функції Konjunktiv у сучасній німецькій мові не обмежуються граматичним рівнем. Вони відображають культурні, соціальні та етикетні особливості мовної спільноти. Тому вивчення особливостей уживання Konjunktiv має важливе практичне значення для викладання німецької мови як іноземної, адже правильне використання цієї форми є показником високого рівня мовної компетенції [5, с. 143–145].

Література

1. Engel U. Deutsche Grammatik. – Heidelberg: Groos, 2009.
2. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. – Leipzig: Langenscheidt, 2013.
3. Pickl S. Formen und Funktionen des Konjunktivs II in historischen ostoberdeutschen Predigten: Eine Langzeit-Perspektive // *Linguistik Online*. – 2022. – P. 157–192.
4. Тищенко О. С. Система дієслівних способів у німецькій мові: навчальний посібник. – Київ: Либідь, 2019.
5. Корунець І. Г. Порівняльна грамати́ка німецької та української мов. – Київ: ВЦ «Академія», 2018.

Саркісова Кіра

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Фрумкіна А. Л.

Міжнародний університет

МОВА КОХАННЯ: ВІД ЛАТИНСЬКИХ ЕПІГРАМ ДО СУЧАСНОГО АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ

Мова кохання – це найніжніша й водночас найсильніша мова у світі. Вона не потребує перекладу, бо зрозуміла серцем. Змінюючись разом із людством, вона завжди залишається джерелом натхнення для поетів усіх часів. Ще в античності Гай Валерій Катулл зумів передати любов не як пристрасть, а як стан душі – глибокий, щирий і навіть трагічний. У його віршах звучить не лише кохання до жінки, а й боротьба серця, яке одночасно любить і страждає. Саме тому мову кохання Катулла можна вважати початком нової епохи – коли почуття стали говорити голосом духовності, а не лише пристрасті. Антична мова кохання вирізнялася емоційністю, метафоричністю та ідеалізацією почуттів. Поети описували любов як силу, що водночас дарує радість і страждання, здатну впливати на долю людини.